

"Yaşıl həmrəylik" Azərbaycanndan başlayır

Bu günlər Azərbaycanda hər kəsin ürəyi BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası (COP29) ilə döyünür. Dövlət başçısından tutmuş sırası və tədrişi kimi hamı qlobal tədbirin bir "qulpundan tutmağa" çalışır.

Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti, IDEA (Ətraf Mühitin Mühafizəsi Namınə Beynəlxalq Dialoq) İctimai Birliyinin təsisçisi və rəhbəri Leyla Əliyeva isə bu tədbirə bir ayrı rəng qatır. Sessiyanın ilk günlərindən Bakı Olimpiya Stadionunda yerli və beynəlxalq tədbirlərin çoxunda iştirak edir, "yaşıl dünya"ya töhfə verəcək ideya və təkliflərini irəli sürür. Bu mənada "işimizlə, ümidlə, inamla, nəzakətlə və sevgi ilə biz bütün problemləri həll edə və daha parlaq gələcək qura bilərik" sözləri Leyla Əliyevanın ictimai fəaliyyətində tam əks olunur. Bu həm də onun fəaliyyətinin məğzini, həyat kredisini ifadə edir.

Leyla Əliyevanın COP29-da fəal iştirak etməsi təsadüfi deyil. Onun həyatının bir parçasını təşkil edən və çoxsahəli fəaliyyətinin əsas hissəsi olan IDEA İctimai Birliyinə ayrıca nəzər yetirərsək, nə demək istədiyimiz aydın olacaq. Hələ COP29-un ölkəmizdə keçiriləcəyini bilmədiyimiz zamanlarda bu gün qlobal sessiyanın məzmununu təşkil edən iqlim dəyişmələri ilə mübarizə, ətraf mühitin qorunması kimi məsələləri özündə ehtiva edən IDEA İctimai Birliyi təsis edilmişdir. 13 ildir təşkilat ətraf mühit problemlərinin düzgün həllini tapmaq yolunda fəaliyyət göstərir. IDEA bunun üçün ekoloji maariflənmə işini ailə, cəmiyyət və milli həyatın ən mühüm hissəsinə çevirmək üçün bütün fəaliyyətini gənclər üzərində qurub.

Təşkilatın missiyası gənclərin regional və beynəlxalq səviyyədə real və virtual cəmiyyətin yaradılması, ətraf mühitin qorunması ilə bağlı məlumatlar verən və praktik çağırışlar edən açıq dialoqlar vasitəsilə həmin cəmiyyətin inkişaf etdirilməsi, yerlərdə ekoloji maarifləndirmə işlərini həyata keçirmək üçün bu cəmiyyətin hər bir üzvünün lider kimi yetişməsinə təmin etməkdir. Qeyd edək ki, 2016-cı ildə Leyla Əliyevanın rəhbərlik etdiyi IDEA-nın "Heyvanlara Qayğı Mərkəzi"nin açılışı oldu. Əsası 2014-cü ildə qoyulmuş mərkəz Bakı və ətraf ərazilərdə heyvanların müayinəsi və müalicəsi, eləcə də onların müvəqqəti saxlanması üçün nəzərdə tutulub. Bundan başqa, kompleksin ərazisində pişik və itlər üçün yemlərin istehsalı üzrə fabriklər tikilib. IDEA ölkəmizin yaşllaşdırılması üzrə də olduqca fəal təşəbbüslərlə çıxış edir.

Bu gün qlobal məzmun daşıyan COP29-un fəaliyyəti ilə IDEA-nın məzmunu üst-üstə düşərək bir-birini tamamlayır. Ona görə də Leyla xanımın COP29-la bağlı dediyi sözlər, səsləndirdiyi fikirlər, irəli sürdüyü təşəbbüslər cəmiyyətin sosial sifarişini özündə əks etdirir.

Ənənə davam edir

Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla xanım Əliyeva COP29-da da fəaldır

Bu günlərdə hər kəs onun timsalında ətraf mühitin qorunması və iqlim məsələləri ilə bağlı narahatlığını ifadə edən, daxili yanğı ilə, milli təəssübkeşliklə, tükənməz enerji və sevgi ilə bütün problemlərin həllinə can atan xeyirxah bir insan görür. Bu mənada Leyla Əliyevanın noyabrın 15-də "Ecumene" Qlobal Forumu tərəfindən COP29 çərçivəsində təşkil olunan plenary iclasda çıxışını qeyd edə bilərik. Azərbaycanın evsahibliyi etdiyi COP29-un qlobal ekoloji problemlərin həllində rolunu barədə danışan Leyla Əliyeva qəbul ediləcək qərarların dayanıqlı gələcək naminə beynəlxalq həmrəyliyin möhkəmləndirilməsinə töhfə verəcəyinə inamını ifadə edib. Xəzər dənizində su səviyyəsinin son illər ərzində endiyini qeyd edən IDEA İctimai Birliyinin təsisçisi və rəhbəri Xəzərdə biomüxtəlifliyin qorunmasının əhəmiyyətini vurğulayıb. Eyni zamanda Xəzər suitilərinin populyasiyasının XX əsrin əvvəli ilə müqayisədə 6 dəfədən çox endiyi bildirilib. Leyla Əliyeva qeyd edib ki, "Blue Marine Foundation" təşkilatı ilə əməkdaşlıq

çərçivəsində Qızılbaş Milli Parkı Xəzər dənizində ilk dənizkənarı mühafizə olunan ərazi kimi seçilib. Bununla yanaşı, Leyla Əliyeva çıxışında IDEA İctimai Birliyi tərəfindən su resurslarının mühafizəsi istiqamətində görülən tədbirlərə toxunub. Bildirilib ki, "Zəngin hövzələr" layihəsi çərçivəsində milyonlarla müxtəlif növ balıq körpəsi ölkə ərazisində yerləşən bir sıra su hövzələrinə buraxılıb. "Bir damcı" layihəsinin nəticəsi olaraq ictimaiyyətə suyun səmərəli istifadəsinin əhəmiyyəti barədə geniş məlumat verilib.

Həmin gün Leyla Əliyevanın Çin dövlətinin pavilyonundakı Kəmərlər və Yol Təşəbbüsü Yaşıl İnkişaf Koalisiyası (KYTYİK), Çin Ətraf Mühit və İnkişaf üzrə Beynəlxalq Əməkdaşlıq Şurası və Çin Qi-təlararası Kommunikasiya Mərkəzinin birgə təşkilatçılığı ilə baş tutan "İqlim dəyişikliyi üzrə Cənub-Cənub əməkdaşlığı və yaşıl inkişaf: keyslər və təcrübələr" panel müzakirəsində iştirakı da həmçinin onun yorulmaz fəaliyyətindən xəbər verir, həm də bəhs etdiyimiz məzmunun aktuallığını önə çəkir. Tədbirin açılışında çıxış edən Ley-

la Əliyeva Qlobal Cənub bölgəsi ölkələri arasında dayanıqlı inkişaf və ətraf mühitin mühafizəsi kimi sahələrdə əməkdaşlığın əhəmiyyətini və mövcud imkanları qeyd edib. Leyla Əliyeva tədbir iştirakçılarına IDEA İctimai Birliyi tərəfindən ətraf mühitin mühafizəsi, ekoloji balansın təmin olunması, eləcə də iqlim dəyişmələri ilə mübarizə sahəsində görülən işlər barədə də ətraflı məlumat verib. IDEA-nın təsisçisi və rəhbəri hətta yata keçirilən ağacəkmə və təmizlik aksiyaları, vəhşi təbiətin bərpası və mühafizəsi, eləcə də bir sıra

digər layihə və tədbirlərin nəticələrinə toxunub.

Leyla Əliyeva gənc yaşda olmasına baxmayaraq keçirdiyi ömür yolunda bəlkə də onlarla, yüzlərlə insanın bir araya gələrək edə biləcəyi işləri Azərbaycan üçün həyata keçirib. Bu, onun doğulduğu, böyüyüb-tərbiyə aldığı ailədən irəliləyir. Ulu Öndər Heydər Əliyev özünün işıqlı əməlləri və Azərbaycan xalqına etdiyi xidmətləri ilə onun uşaqlığına heyranəmiz bir şəkildə işıq tutub. Prezident İlham Əliyev atasının yolunu davam etdirərək tarixə qalib sərkerə kimi möhürünü vurub. Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyeva isə təkə ictimai xadim deyil, nəci, zərif, xeyirxah, humanist qadın, mehriban ana kimi hər kəsin ruhuna yaxındır. Və bu üçlüyün fəaliyyətində gənc Leyla Əliyevanın önəmləri davam etdirməsi təbii bir şeydir.

Onun zərif qəlbi, şəfqətli duyğuları çox güclüdür. Humanizm ideyaları ilə yalnız öz yaşdağlarının yanında deyil, böyüklər arasında da xüsusi yer tutur. Doğulub böyüdü-yü ölkənin uşaqlarını, ağsaqqallarını, gənclərini, hətta dördəyaxlı

heyvanlarını, faunasını belə unutmayıb. Onun ideya müəllifi olduğu layihələrin hər biri Azərbaycanın təbiətini, coğrafiyasını, ən əsası insanlarını qorumağa yönəlmiş proqramlardır. O, bu gün özünün genişmiqyaslı fəaliyyəti ilə demək olar ki, ictimai-siyasi xadimə çevrilib. Təkcə bir fakt - vaxtilə "Xocalıya ədalət!" kampaniyasını beynəlxalq arenada tanıtmasını deməklə ictimaiyyətdə tutduğu yeri görmüş oluruq. Leyla xanımın humanitar sahədə, incəsənət sektorunda gördüyü sayəsiz-hesabsız işləri, uşaqlarla bağlı genişmiqyaslı layihələri ilə müasir və müstəqil Azərbaycanda xeyriyyəçilik ənənəsində sosial-fəlsəfi yanaşmanın təməlini qoyduğunu nəzərə alaraq, deyə bilərik ki, COP29 bu Azərbaycan xanımının bundan sonra həyata keçiriləcək ideya və layihələrin təməlini üçün geniş bir arenadır.

COP29 çərçivəsində bu qəbildən Azərbaycan pavilyonunda "Təmiz havanın uşağ və yeni doğulan körpələrin sağlamlığı üçün əhəmiyyəti" mövzusunda təşkil olunan tədbirin açılışında çıxış edən IDEA rəhbəri aparılacaq müzakirələrin uşaqların rifahına töhfə verəcəyini qeyd edib. Həmçinin Leyla xanım IDEA tərəfindən həyata keçirilən layihə və tədbirlər barədə danışaraq ötən 13 il ərzində təşkilatın təşəbbüsü ilə 5 milyon çox ağacın əkildiyini qeyd edib. Bununla bərabər, "Məktəb bağları" layihəsi çərçivəsində Bakı şəhəri və bölgələrdə yerləşən 300 məktəbin həyatında 20 mindən çox ağacın əkildiyi panel müzakirələrin iştirakçılarının diqqətinə çatdırılıb.

Leyla xanımın ötən bir həftədə COP29-un "yaşıl" və "mavi" zonalarında bəzi işləri əlavə etməyi məqsəduşğun hesab edirik. "Fighting for International Nautical Species" təşəbbüsünün pavilyonuna etdiyi ziyarəti qeyd edə bilərik. Pavilyon dəniz canlılarının qorunması, eləcə də bu sahədə beynəlxalq səylərin artırılmasının əhəmiyyətinə həsr olunub. Çünki iqlim dəyişmələrinin fəsadları məhz bu sahəyə daha çox təsir edib. Ona görə də bu gün qlobal tədbirin arxasından həyəcən siqnalı verməklə IDEA homin canlıların qorunması istiqamətində atılan addımları sübut etmişdir. Pavilyonda nümayiş olunan "Seaspiracy" sənədli filmində də balıqçılıq sənayesinin ətraf mühitə, ekosistemlərə və dəniz heyvanlarına təsirinə dair məlumat verilib.

Leyla Əliyeva təkə burada qeyd olunan tədbirlərin iştirakçısı olmayıb. Bir həftə ərzində onlarla pavilyonu ziyarət edib, xarici və yerli təmsilçilərlə söhbət edib, təklif və təşəbbüslərlə çıxış edib. Yanaşdığı hər pavilyonda bu gənc xanım sevgi ilə qarşılanıb, təbəsümüllə yola salınıb. COP29 platforması sanki Leyla Əliyevanı daha da yaxından tanımaq, onunla səmimi söhbət etmək, mülahizə və düşüncələrini bölüşmək üçün istər pavilyonlardakı təmsilçiləri, istərsə də ziyarətə gələn qonaqların önündə bir "yaşıl işıq" oldu.

Züleyxa ƏLİYEVA,
"Azərbaycan"

COP29
Baku
Azerbaijan
